

Strategische voedselautonomie

TKI Agrifood Top 2025

Driebergen, 18 juni 2025

Strategische voedselautonomie

De rol van kennis & innovatie – navigatie ipv kant-en klare oplossingen

Wat betekent 'autonomie' als het gaat om voedsel?

– Is het zelfvoorziening? Of wendbaarheid? Of ketencontrole?

Wat is 'voldoende' in een mondiale, dynamische markt?

– En voor wie – de boer, de consument, de overheid?

Welke kosten, risico's en baten nemen we mee in onze keuzes?

– Milieu, gezondheid, economische continuïteit, geopolitiek?

Hoe stemmen we beleid, ketenpraktijk en maatschappelijke waarden beter op elkaar af?

- Kennis helpt niet om dé oplossing te geven, maar om betere keuzes te maken.
- Innovatie versnelt wát werkt, voor wie, en onder welke omstandigheden.
- Onderzoek ondersteunt het afwegen van belangen, risico's en waarden.
- Samen leren = samen richting bepalen in een veranderend speelveld.

Van veld tot ketenstrategie

Technische navigatie “Tactisch”

Oplossingen die bedrijven helpen direct te schakelen bij verstoringen of verduurzamingsdruk

Systemische navigatie “Strategisch”

Kennis die nodig is voor het inrichten van robuustere, toekomstbestendige ketens

Multi-disciplinaire navigatie “Verbindend”

Oplossingen die ontstaan door het combineren van technologie, gedrag, economie en beleid

Technische navigatie

- **Alternatieve eiwit-ingrediënten ontwikkelen en opschalen**
→ Bijv. functionele blends met lokaal geteelde veldbonen of lupine als soja-alternatief, getest op textuur en smaak in eindproducten.
→ *toepasbaar voor foodbedrijven die willen 'de-risken' van overzeese sojatoevoer.*
- **Verwaardingsstrategieën voor reststromen in food-grade toepassingen**
→ Bijv. schil, pulp of zaadresiduen die nu diervoeder zijn, maar inzetbaar als textuur- of smaakverrijker.
→ *koppelt lokale beschikbaarheid aan ketenverlenging en circulaire grondstoffen.*
- **Klimaatrobuuste teeltmodellen en rasadviezen**
→ Bijv. simulaties voor waterstressgevoeligheid en geschiktheid van soorten onder NL-klimaatscenario's.
→ *voor telers en verwerkers die willen investeren in regionale teeltketens.*

2. Systemische navigatie

- **Scenariostudies voor grondstoffenswitches in supply chains**
→ wat gebeurt er met productkwaliteit, kosten, logistiek en consumentacceptatie als import wegvalt?
→ *relevant voor inkopers, R&D, en ketenregisseurs.*
- **Nieuwe bedrijfsmodellen voor shared value in korte ketens**
→ inzicht in kosten/batenverdeling en true-cost modellen die lokale productie rendabel maken.
→ *interessant voor coöperaties, mkb, en retail.*
- **Keteninrichting & samenwerking onder druk**
→ wat zijn governancevormen die flexibiliteit én continuïteit geven in periodes van disruptie?
→ *bruikbaar voor bedrijven die willen co-investeren in regionale ketens.*
- **Impactanalyse van EU/NL-beleid op voedselautonomie**
→ denk aan effect van eco-regelingen, importbeperkingen, of strategische voorraden op marktruimte.
→ *voor strategen, beleidsmakers en sectororganisaties.*

3. Multi-disciplinaire navigatie

- **Voedselkeuze & consumentenacceptatie bij alternatieve ketens**
Hoe reageren consumenten op producten met nieuwe eiwitbronnen, veranderde herkomst of seizoensgebonden aanbod?
- **Impact pricing & transparantie**
Hoe breng je de echte maatschappelijke en ecologische impact van voedselproductie in beeld, en hoe vertaal je dat naar prijzen waar bedrijven én consumenten iets mee kunnen?
- **Datagedreven monitoren van ketenrisico's en leveringszekerheid**
Het koppelen van weerdata, bodemgegevens en wereldhandelstrends om 'early warnings' te geven over kwetsbare grondstoffen.
- **Ketenbrede pilotprojecten: technisch, sociaal en beleidsmatig geïntegreerd**
Living labs waarin nieuwe teeltsystemen, verwerkingstechnologie en verdienmodellen tegelijk worden getest.

Verschillende type vragen & onderzoeken

1. Verduurzaming bereiken met behoud van een levensvatbaar ecosysteem van bedrijven
Scenario studies – keuzemodellen - impactstudies

2. Verbeteren – vervangen – verwaarden:
Flexibel switchen naar alternatieve grondstoffen en beter inzetten van reststromen
Technische mogelijkheden

3. Economische houdbaarheid van voedselautonomie
Bedrijfsmodellen, kostentransparantie / impact-pricing, keteninrichting en samenwerking

4. Impact van beleid (NL/EU) op voedselzekerheid & autonomie